

Nr 163.

Av herrar **Granath** och **Olsson** i Gävle, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om reglering av lant- och lådbrevbärarnes anställnings- och avlöningsförhållanden.

Frågan om anställnings- och avlöningsförhållandena för lantbrevbärarna har vid upprepade tillfällen varit föremål för behandling i riksdagen utan att ännu ha bringats till sin lösning. Då deras förhållanden emellertid ännu äro oordnade ha vi ansett nödigt att åter påkalla riksdagens uppmärksamhet å saken.

I korthet må då först redogöras för ärendets tidigare behandling.

Vid 1914 års första riksdag väckte herrar Nilsson i Tånga och Thorsson motion om avskaffandet av det för lantbrevbäringsens ordnande använda entreprenadsystemet. Till följd av riksdagens upplösning kom motionen icke under prövning. Samma motionärer återkommo vid 1915 års riksdag med en liknande motion, i vars motivering framhölls, att enligt gällande föreskrifter vid anställandet av lantbrevbärare entreprenadsystemet tillämpades samt att ersättningen till lantbrevbärarna vore synnerligen liten.

Sedan generalpoststyrelsen i infortrat yttrande avstyrkt åtgärder i föreslagen riktning hemställde andra kammarens tredje tillfälliga utskott om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning, huruvida och i vilken utsträckning det för lantbrevbäringsens ordnande använda entreprenadsystemet kunde avskaffas samt om vidtagande av de åtgärder som därav kunde föranledas. Kammaren biföll utskottets hemställan, men första kammarens andra tillfälliga utskott avstyrkte motionen och då kammaren följde utskottet, förföll frågan.

Vid 1917 års riksdag uppkom frågan ånyo, i det en liknande motion frambars av herrar Källman, Nilsson i Tånga, Thorsson, Lundström i Vreten och Molin. Andra kammarens tredje tillfälliga utskott hemställde om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning, huruvida och i vilken utsträckning det för brevberingens ordnande nu använda entreprenadsystemet

kunde avskaffas, särskilt i förstads- och andra stadslignande samhällen och där brevbäringen upptager största delen av brevbärarens tid. Kammaren biföll utskottsutlåtandet, men i första kammaren rönt motionen samma öde som vid 1915 års riksdag.

År 1918 framfördes likalydande motioner i båda kamrarna, bifölls i andra men avslogs ånyo i första kammaren.

På hösten samma år ingav en bland lantbrevbärarna bildad organisation en framställning till Kungl. Maj:t, vari begärdes tillsättande av en kommitté för utredning av lantbrevbärarnas ställning. I skrivelsen framhölls, att genom användande av entreprenadssystem vid tillsättande av lantbrevbärare deras ersättning nedpressades oskäligt, att de saknade fast anställning, att de vid sjukdomsfall voro skyldiga att anskaffa och avlöna vikarie samt att deras arbete blivit alltmera omfattande och ansvarsfullt.

I augusti 1920 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommitté att bland annat avgiva förslag beträffande lantbrevbärarnas och lådbrevbärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden. Uti statsrådsprotokollet anförde vid tillfället föredragande departementschefen i förevarande hänseende följande:

»Vid utredningen torde sålunda särskilt böra beaktas frågorna, huruvida och i vad mån en mera fast anställning kan beredas poststationsföreståndare och lantbrevbärare; om nuvarande sättet för anställande av dessa funktionärer medelst kontrakt bör utbytas mot någon annan anställningsform och om det system, som nu användes vid anskaffande av lantbrevbärare bör modifieras eller helt och hållet avskaffas; huruvida de grunder, efter vilka ersättning utgår till poststationsföreståndare och lantbrevbärare, böra ändras och om, oavsett dessa grunders större eller mindre lämplighet, storleken av de till dessa funktionärer utgående ersättningsbelopp står i ett väl avvägt förhållande till de dem åliggande arbete och ansvar; samt huruvida nuvarande bestämmelser om ålderdomsunderstöd åt poststationsföreståndare och lantbrevbärare böra ersättas med andra.»

Ifrågavarande kommitté, som erhållit en del andra arbetsuppgifter, hade vid sistlidne årsskifte icke avgivit förslag angående lantbrevbärarnas och lådbrevbärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden. Sedan kommittén numera delvis avvecklats så att endast tre ledamöter återstå, har Kungl. Maj:t bestämt, att, bland andra, detta ärende icke skall av kommittén fullföljas.

Det har emellertid synts oss som om denna fråga är av den vikt, att den icke förtjänar att nu skjutas åt sidan. Lantbrevbärarnas förhållanden äro fortfarande oordnade och deras avlöning obestämd. Vi ha erfarit fall, där myndigheterna begagnat de tryckta tiderna för att oskäligt pressa ned lönerna.

Härtill kommer att, enligt vad vi erfarit, postkommittén nedlagt visst arbete för sakens utredning. Kommittén yttrar nämligen i en den 28 sistlidne november till Kungl. Maj:t ingiven redogörelse angående kommitténs arbeten, att av de till kommittén överlämnade uppgifterna återstå bland annat frågorna rörande lantbrevbärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden, i vilket ärende utkast till författning föreligger, samt lådbrevbärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden, i vilken fråga likaledes utkast till författning föreligger.

Det synes härav framgå, att en hel del arbete undångjorts och att det med en jämförelsevis ringa apparat skulle vara möjligt att slutföra arbetet, antingen genom att uppdraga detta åt den nu arbetande mindre kommittén eller på annat sätt. Av ovan sagda torde framgå, att ärendet är av så stor betydelse, att det bör snarast slutföras.

Med hänvisning till ovanstående få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att frågan om lant- och lådbrevbärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden måtte på lämpligt sätt återupptagas och förslag utarbetas.

Stockholm den 20 januari 1923.

Adolv Olsson,
Gävle.

P. Granath.
